

Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros Decretalium, Tomus ...

In Librum IV. Decretalium, per viginti, & unum Titulos distributum, De
Sponsalibus, Et Matrimoniis, eorumque impedimentis, ac dispensationibus,

...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1702

§. 3. An separandi sint conjuges, quorum alter, dubius de obitu prioris
conjugis, contraxit?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73058](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73058)

consortium convolare, nec Ecclesie auctoritate permittendos contrahere, non recepto certo nuntio de viri obitu, eandem certitudinem nuntii in utroque casu Sacri Canonis requirunt.

2. Quia licet quis ex probabili iudicio prudenter operetur ea, quæ in nullius cedunt præiudicio; secus tamen est in his, in quibus alteri est jus quæsitum, atque adeo, cum agitur de præiudicio prioris; at in hoc casu agitur de præiudicio prioris viri, cum habeat jus quæsitum ex conjugio cum hac muliere privative quoad alios, quamdiu non solvitur conjugale vinculum; ergo ut in hoc casu unus conjugum, non certus de obitu alterius, transeat ad secunda vota, non sufficit verisimilitudo, quam præstat opinio probabilis: sic ille.

1844. Ad rationem in contrarium respondet, in *c. Cum per bellicam*, non dici sufficere existimationem quamcumque de obitu alterius; sed, eam, quæ sufficit, ut etiam in casu, quo tangitur alterius præiudicium, voluntas prudenter imperare possit executionem; sed talis non est, quam præstat utcumque opinio probabilis ex dictis; ergo; sic etiam Sanchez cit. n. 6. & alii. Idem respondetur ad *c. Quoniam* in n. 1842.

Confirmari potest ex propositione secunda, quam damnat Innocentius XI. in suo decreto, quæ sic habet: *probabiliter existimo, Iudicem posse iudicare juxta opinionem minus probabilem*. Nam ex hoc deducitur, nec conjugem, non certum de obitu alterius, licet habeat opinionem minus probabilem de hoc, si opposita pro non obitu sit probabilior, posse transire ad secunda vota. Nam cum in utroque, nimirum tali conjugum contrahente, & Iudice, id permittente, debeat ratio, suadens mortem, esse ejusdem firmitatis, ut dictum est n. 1843. si iudici non licet permittere secundum opinionem minus probabilem, nec illi licebit contrahere; his præmissis:

1845. Videtur omnino dicendum, etiam in contrahente, non tantum, ut securus sit in foro externo, sed etiam interno, requiri; quod procedat ex probabilitate prævalente adversus fundamenta, quæ sunt in oppositum pro alterius conjugis superstitie adhuc vita. Nam tali casu & Iudex contractum permittere potest, cum sequatur in casu dubio, & tangente præiudicium tertii, quod probabilius est.

§. 3.

An separandi sint conjuges, quorum alter, dubius de obitu prioris conjugis, contraxit?

De hoc casu agitur in *c. Dominus*. a. b. i. ibi: *si verò aliquis, vel aliqua id habens non servavit* (hoc est, ut colligitur ex præcedentibus, ad quæ textus per verbum *id se* refert: si verò aliquis, vel aliqua, non habita obeuntis conjugis certitudine contraxit) *et de morte prioris conjugis sibi adhuc existimet dubitandum, ei, quæ sibi nupsit, debitum non denegat, quod à se tamen noverit nullatenus exigendum*.

Ex hoc textu colligitur, si quis non habitam requisitam notitiam de obitu conjugis sui, nihilominus contraxisset secundas nuptias, & his durantibus adhuc majorem super eo notitiam non haberet, consequenter incertus de obitu prioris maneret, non debere separari à secundo, nisi constet de prioris conjugis vita, ut patet ex textu; ibi: *quod si post hæc de prioris conjugis vita constiterit, relictis adulterinis, illicitisque complexibus, ad priorem sine dubio conjugem revertatur*.

Ubi not. ea verba: *post hæc*, nimirum non ante matrimonium ejusmodi separandum, licet incertus de obitu prioris viri contraxerit; & postea dubium suboritur de ipsius vita, vel prior incertitudo perseveret; sed solum, *ubi constiterit de prioris conjugis vita*: quod ex eo etiam confirmatur; quia ipsi, etiam in eo casu permittitur, debitum reddere alteri bonâ fide petenti, supposito semel contractu secundarum nuptiarum; quod tamen fieri non potest, si quod cum tali incertitudine contraxerit, matrimonium separandum esset.

Ex dictis colliges, Iudicem Ecclesiasticum, postquam intellexit, virum, vel mulierem contraxisse secundas nuptias non habitam certitudine de obitu prioris conjugis, non debere, nec posse, separare nuptios conjuges, donec constiterit, priorem conjugem adhuc vivere. *Non debere*; quia tali casu conjugis, qui sic nupsit, non obstantes, quod non servaverit, quod debebat, conceditur alteri petenti debitum reddere; nec novum conjugem tenetur deserere, nisi de vita prioris conjugis constiterit, ut dictum est n. 1846. ex *c. Dominus*; & cit. *c. Cum per bellicam*. 34. q. 1. ibi: *si viri post captivitatem reversi, restituendum est, quod sibi petiit*.

1848. Dixi: nec posse tale matrimonium separare, nimirum quoad vinculum, quia cum certum non sit, priorem virum vivere, etsi mortuus sit, secundum matrimonium in re valeat, nisi confiteretur priorem virum vivere, tantum Sacramentum rescindi non debet, ut constat ex præmissis; præsertim, cum noverimus scriptum, ut ait Leo Pontifex rescribens Nicetæ, Episcopo Aquileensi, ut habetur in cit. c. Cum per bellicam, quod à DEO jungatur mulier viro, & iterum præceptum agnovimus, ut, quod DEUS junxit, homo non separet.

Ex quibus verbis Leonis satis apertè colligitur, hoc præceptum divinum non loqui tantum de matrimonio consummato, sed raro etiam, & omni matrimonio legitimo; quia loquitur de non solvendo per hominem vinculo inter eos, quos DEUS junxit, in omni autem matrimonio legitimo à DEO mulier jungitur viro, ut ait Leo cit. ergo in omni matrimonio legitimo est vinculum non solvendum per hominem; ergo non in solo matrimonio consummato.

§. 4.

An mulier, quæ transiit ad secundas nuptias, possit remanere cum secundo, si primus vir redux, nolit eam accipere?

1849. Ante responsionem not. si mulier, etiam cum consensu Ecclesiæ, transiit ad secundas nuptias (quia credibilis erat priorem ejus virum obiisse) adhuc teneri redire ad primum, cum is rediret, ac eam expeierit, non obstante, quod cum secundo liberitatis maneret, & jam liberos suscepit. Constat ex cit. c. Cum per bellicam, ibi: si viri, post longam captivitatem reversi (esto eorum Uxores interim alteri nupserint) eas cupiant in suum consortium redire, restituendum est, quod fides poscit, nimirum conjugalis, mulierem vinculo justitiæ constringens ad individuam vitæ societatem cum illo, dum ambo vivunt. Idem habetur in c. Cum in captivitate. 34. q. 1. & c. Dominus. 2. b. t. ut patet ex dictis suprâ.

Ex hoc fit, respondendum negativè ad quæstionem propositam. Nam, cum in dato casu constet de vita primi ejus mariti, constat etiam de nullitate matrimonii

cum secundo, consequenter sive primus vir eam recipiat, sive non, constat, secundum non esse virum suum; atq; adeo, si nihilominus ei adhereret per usum conjugalem facti, fore usum non tantum illicitum, sed etiam adulterinum; quia sic mulier constante matrimonio legitimo scienter copularetur non suo.

Et ideo ab eo momento, quo mulieri, quæ secundas nuptias contraxit, constat, adhuc vivere priorem suum conjugem, omnis copula cum secundo illicita illi, imò adulterina est; ut patet ex priori n. & constat ex c. Dominus, ibi: illicitis, & adulterinis complexibus, quos tales compellat Pontifex, si de prioris conjugis vita constiterit, nimirum illi, quæ hujus uxor est. Si verò aliis, tenebuntur hoc ipsam canonicè denunciare, ne deinceps ut conjuges simul vivant, qui conjuges non sunt.

Dices: in c. Cum per bellicam, solum dicitur, restituendum, quod fides poscit, si viri post longam captivitatem reversi, ita in dilectione suorum conjugum perseverant, ut eas cupiant in suum redire consortium; ergo si eas non cupiant, imò non recipiant, poterunt remanere cum secundo, cui nupserunt illis absentibus. Resp. N. conseq. Nam aliud est, quod in dato casu non sint restituendæ primo quoad cohabitationem, & thorum, si eas viri recipere nolint; aliud, quod ex hoc illis licitum fiat, manere conjugaliter cum alio non suo, stante vinculo cum primo. Illud, rectè inferitur ex dato casu; non istud. Quia per hoc, quod vir rejiciat Uxorem suam legitimam, non scinditur ligamen, seu conjugale vinculum cum illo, consequenter Uxori non evadit licitum, vivere carnaliter cum alio, non suo. Et quia si dato casu cum secundo se remansuram diceret, non ut Uxorem, sed tantum ut inquiliam domus, est morale periculum incontinentiæ, præsertim, si ante carnis consuetudinem habuerunt, nec isto titulo, in domo prioris mariti solum putativi per Judicem Ecclesiasticum tolerari posset.

§. 5.

An conjunx alterum, ex captivitate reducem, teneatur recipere?

Non est dubium, inter eos remanere conjugale vinculum; consequenter, nisi is, ad quem alter redit, habeat justam causam

M m m 3

divor.